

Rovviltnemnda i region 7

Saksbehandler, innvalgstelefon

Signe Hjellevad Jørgensen, +4775531539

Saksframlegg møte 3/2025 - Rovviltnemnda i region 7 - Nordland

Sak 15/2025 Godkjenning av innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 3/2025 uten merknader.

Sak 16/2025 Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn

På møte den 11. februar 2025 vedtok rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling av to (2) bjørner i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026. Vedtaket ble publisert i Miljøvedtaksregisteret 14. februar 2025. NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) og Aktivt rovdryvern (ARV) klaget på vedtaket henholdsvis 28. februar 2025 og 8. mars 2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 5/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter og Aktivt rovdryvern oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagefrist om klagerett

Rovviltnemnda sitt vedtak ble fatter 11. februar 2025, og protokoll ble publisert på nemnda sin nettside 14. februar. Vedtaket ble samtidig publisert i Miljøvedtaksregisteret. Klagen fra NOAH ble mottatt av oss 28. februar 2025, og klagen fra ARV ble mottatt av oss den 8. mars 2025 kl. 00:00:27. På bakgrunn av 27 sekunder, finner vi det ikke riktig å avvise klagen som for sent framsatt. Vi legger derfor til grunn at klagen er framsatt innenfor klagefristen og at NOAH og ARV har rettslig klageinteresse i saken.

Om klagen

NOAH- for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen fra NOAH i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH påpeker brunbjørnens status som sterkt truet på den norske rødlista, og at verken det nasjonale eller regionale bestandsmålet er oppnådd. NOAH mener derfor at skadefelling ikke under noen omstendigheter burde tillates.
- NOAH viser til Klima – og miljødepartementet sitt brev av 19. mai 2023 om vedtaksmyndighet til nemndene og mener at det å tillate skadefelling av bjørn ikke er forenelig med oppnåelse av bestandsmålet. NOAH kritiserer nemnda for å ha viket fra sekretariatets forslag til vedtak og anser vedtaket som ugyldig siden en faglig vurdering opp mot naturmangfoldloven ikke ligger til grunn for økt kvote.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har sikret at fellingen ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge, jf. naturmangfoldloven.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gjort en konkret vurdering av skaderisikoen brunbjørn utgjør, samt omfang og alvorlighetsgrad av eventuell skade, og at hovedvilkårene for å tillate felling dermed ikke er oppfylt. De mener dette bryter med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.

Aktivt rovdyrvern

Vi viser til klagen i sin helhet og trekker fram følgende hovedpunkt:

- ARV mener en skadefellingskvote på to bjørner er for mye når bestandsmålet ikke er oppnådd.
- ARV bestrider at myndigheten til å fatte vedtak om brunbjørn ligger hos nemnda, ettersom bestandsmålet for regionen ikke er oppfylt og forvaltningsplanen for bjørn ikke er tilfredsstillende. ARV mener derfor at myndigheten for fastsettelse av kvote ligger hos Miljødirektoratet.

Sekretariatets vurdering

Vurdering av bestandssituasjonen for brunbjørn

Vi viser til redegjørelsene om nasjonalt bestandsmål for brunbjørn i sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025.

Siste tilgjengelige tall fra nasjonalt overvåkingsprogram viser at bestandsmålet for brunbjørn ikke er oppnådd, hverken nasjonalt eller i regionen. Likevel sier bestemmelsen i § 7 i rovviltforskriften at rovviltnemndene har vedtaksmyndighet på bjørn når det er 10 årlige ynglinger eller mer av bjørn i Norge, med mindre det foreligger særskilte grunner for noe annet. Det ble i 2023 påvist 9,6 ynglinger av brunbjørn i Norge og med normale avrundingsregler vil dette si 10 ynglinger. Sekretariatet legger derfor til grunn at rovviltnemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av bjørn for perioden 01.06.2025 – 15.02.2026.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artenes og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp 52 (2008 – 2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskrifta §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser, jf. § 14 første ledd i naturmangfoldloven. I samme paragraf, andre ledd, står det at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift. Vi viser til vurderingene bak vedtaket hvor det har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Sekretariatet legger til grunn at vedtak i sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 blant annet bygger på kunnskap om brunbjørnens bestandssituasjon, og viser til beskrivelsen av bestandssituasjonen for bjørn i Nordland, samt de vurderingene som ble gjort i forbindelse med kvote for betinget skadefelling, beskrevet i saksframlegget. Føre-var-prinsippet kommer hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Om iverksettelse av skadefelling

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe og tamrein, der det på forhånd er fastsatt en kvote og vilkår av overordnet myndighet. Rovviltnemnda har vedtatt slik kvote for bjørn, og det er denne kvota som nå er påklaget.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som potensielt kan oppstå. Det er Statsforvalteren som av eget tiltak eller etter søknad kan fatte vedtak om iverksettelse av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Dersom det oppstår situasjoner hvor det er aktuelt med skadefelling, skal man ved hvert enkelt tilfelle gjøre vurderinger etter rovviltforskriften § 9, og føringer i regional forvaltningsplan. Vi viser til sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 der vi redegjør for iverksettelse av betingede skadefellingstillatelser. Vi viser også til at rovviltnemnda har vedtatt at binner og hennes unger er unntatt fra eventuelle tillatelser til skadefelling.

Videre viser vi til at vedtak om betinget skadefelling skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket bryter med internasjonale forpliktelser slik som klager anfører.

Rovviltnemndas avvikelse av sekretariats innstilling

På bakgrunn av momentene beskrevet i dette saksframlegget og sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 foreslo sekretariatet en totalkvote på ett dyr. Nemnda besluttet å øke kvota til to dyr. Begrunnelsen

for avviket fra sekretariatets innstilling er som følger: «*Topografi og lengde på region 7 tilsier at dersom akutte skadesituasjoner oppstår på forskjellige steder i fylket vil det være nødvendig med en kvote på 2 skadefellinger for å kunne sikre Stortingets todelte målsetting*».

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda i region 7 har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland i 2025/2026.

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder nye opplysninger som rovviltnemnda ikke var kjent med da vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse av brunbjørn i region 7 – Nordland 2025/2026 ble fattet. Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge og at den oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29, og rovviltforskrifta § 18.

Sak 17/2025 Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv 2025/2026

På møte 11. februar 2025 vedtok rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling av inntil fire (4) jerv i perioden 01.06.2025 – 15.02. 2026. Vedtaket ble publisert i Miljøvedtaksregisteret 14. februar 2025. Vedtaket ble påklaget av Aktivt rovdyrvern (ARV) 18. februar 2025 og av NOAH- for dyrs rettigheter (NOAH) 3. mars 2025.

Sekretariatets forlag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 6/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra Aktivt rovdyrvern og NOAH- for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagefrist og klagerett

Rovviltnemnda sitt vedtak ble fattet 11. februar 2025. Protokoll fra møtet ble publisert på nemnda sin nettside 14. februar og vedtakene ble samtidig registrert i Miljøvedtaksregisteret. Klagen fra ARV og NOAH ble mottatt av oss henholdsvis 18. februar og 3. mars 2025. Vi legger til grunn at klagen er framsatt innenfor klagefristen og at ARV og NOAH har rettslig klageinteresse i saken.

Om klagen

Aktivt rovdyrvern

Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- ARV mener rovviltnemndas vedtak er i strid med naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.
- ARV skriver at jervebestanden har hatt en nedgang fra 2023, og at dette utelukkende skyldes hardt jakttrykk. De trekker også frem at hiuttak er særlig uetisk og vekker fordømmelse og negativ oppmerksomhet for Norge.
- ARV mener at jervens betydning som renovatør i økosystemet underkommuniseres og ikke vektlegges i totalvurderingene i vedtakene, men kun hensynet til beitenæringene. ARV mener at dette ikke er i tråd med Rovviltnemndenes mandat om todelt målsetning, og ber om at vedtaket ugyldiggjøres.

NOAH – for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen fra NOAH i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven og påpeker jervens status som sterkt truet på den norske rødlista, samt at jerven er en ansvarsart.
- NOAH vurderer at vilkåret om bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18, ikke er oppfylt, og peker på at føre- var – prinsippet ikke er anvendt i vurderingene til rovviltnemnda.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist at tap forårsaket av jerv i region 7 er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforvarselig forvaltning av jerv og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.

Sekretariatets vurdering

Vurdering av bestandssituasjonen for jerv

Vi viser til redegjørelsene om nasjonalt og regionalt bestandsmål for jerv i sak 6/2025 i saksframlegg 1/2025.

Siste tilgjengelige tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for jerv i Nordland er oppnådd, og at gjennomsnittet for de tre siste årene ligger på 11 ynglinger (11 ynglinger i 2022, 11 ynglinger i 2023 og 11 ynglinger i 2024). Sekretariatet legger derfor til grunn at rovviltnemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av jerv i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artenes og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskrifta §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser, jf. § 14 første ledd i naturmangfoldloven. I samme paragraf, andre ledd, står det at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift. Vi viser til vurderingene bak vedtaket hvor det har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Sekretariatet legger til grunn at vedtak i sak 6/2025 i saksframlegg 1/2025 blant annet bygger på kunnskap om jervens

bestandssituasjon, og viser til beskrivelsen av bestandssituasjonen for jerv i Nordland og de vurderingene som ble gjort i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling. Føre-var-prinsippet kommer i hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Om iverksettelse av skadefelling

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe og tamrein, der det på forhånd er fastsatt en kvote og vilkår av overordnet myndighet. Rovviltnemnda har vedtatt slik kvote for jerv, og det er denne kvota som nå er påklaget.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som potensielt kan oppstå. Det er Statsforvalteren som av eget tiltak eller etter søknad kan fatte vedtak om iverksettelse av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Dersom det oppstår situasjoner hvor det er aktuelt med skadefelling, skal man ved hvert enkelt tilfelle gjøre vurderinger etter rovviltforskriften § 9, og føringer i regional forvaltningsplan. Vi viser til sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 der vi redegjør for iverksettelse av betingede skadefellingstillatelser.

Videre viser vi til at vedtak om betinget skadefelling skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket bryter med internasjonale forpliktelser slik som klager anfører.

Todelt målsetning

ARV mener at rovviltnemnda kun hensyntar beitenæringa i sin vurdering av kvote, og at dette ikke er i tråd med den todelte målsetningen om å både ivareta rovvilt og beitenæringene. Vi viser til vurderingene knyttet til jerv i forbindelse med fastsetting av kvote, beskrevet i sak 6/2025 i saksframlegg 1/2025, og anser hensynet til jerv som ivaretatt i henhold til den todelte målsetningen.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at det er rovviltnemnda i region 7 som har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 – Nordland i 2025/2026. Vi legger også til grunn at uttak av vedtatt kvote ikke er skadelig for bestanden sin overlevelse.

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder nye opplysninger som rovviltnemnda ikke var kjent med da vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse av jerv i region 7 – Nordland 2025/2026 ble fattet. Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge og at den oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29, og rovviltforskrifta § 18.

Sak 18/2025 Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe 2025/2026

På møte den 11. februar 2025 vedtok rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling av fem (5) gauper i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026. Vedtaket ble publisert i Miljøvedtaksregisteret 14. februar 2025. NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) klaget på vedtaket 3. mars 2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 7/2025 av 11. februar 2025. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima – og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagefrist om klagerett

Rovviltnemnda sitt vedtak ble fattet 11. februar 2025. Protokoll fra møtet ble publisert på nemnda sin nettside 14. februar, og vedtaket ble samme dag registrert i Miljøvedtaksregisteret. Klagen fra NOAH ble mottatt av oss 3. mars 2025. Vi legger til grunn at klagen er framsatt innenfor klagefristen og at NOAH har rettslig klageinteresse i saken.

Om klagen

NOAH – for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen fra NOAH i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH innleder klagen med å påpeke gaupas status som sterkt truet på den norske rødlista, og mener at bestandsmålet må økes og jakten stanses dersom vi skal sikre gaupas plass i norsk natur i framtiden. De skriver også at skadefelling er en ineffektiv måte å hindre skade, og at skyting av sterkt truede arter strider med den nye naturavtalen.
- NOAH peker på at føre- var – prinsippet ikke er anvendt i vurderingene, og mener at rovviltnemnda ikke har sikret at skadefellingene ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av gaupebestanden i Norge.
- NOAH mener at rovviltnemnda har unnlatt å gjennomføre en vurdering av skaderisikoen og å vise hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for eventuell framtidig skade. De mener derfor at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen.
- NOAH avslutter med å be om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres å være i strid med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonen artikkel 9. NOAH ber om at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates betinget skadefelling av fem sterkt truede gauper i region 7 i 2025/2026.

Sekretariatets vurdering

Vurdering etter bestandssituasjonen for gaupe

Vi viser til redegjørelsene om bestandsmål og bestandsstatus for gaupe i sak 7/2025 i saksframlegg 1/2025.

Siste tilgjengelige tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for gaupe i Nordland er oppnådd, og gjennomsnittet for de tre siste årene ligger på 10,3 årlige ynglinger i regionen (seks familiegrupper i 2022, 11,5 i 2023 og 13,5 i 2024). Sekretariatet legger derfor til grunn at rovviltnemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av gaupe i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige

utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskrifta §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser, jf. § 14 første ledd i naturmangfoldloven. I samme paragraf, andre ledd, står det at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift. Vi viser til vurderingene bak vedtaket hvor det har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Sekretariatet legger til grunn at vedtak i sak 7/2025 i saksframlegg 1/2025 blant annet bygger på kunnskap om gaupas bestandssituasjon, og viser til beskrivelsen av bestandssituasjonen for gaupe i Nordland, samt de vurderingene som ble gjort i forbindelse med kvote for betinget skadefelling. Førre-var-prinsippet kommer i hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Om iverksettelse av skadefelling

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe og tamrein, der det på forhånd er fastsatt en kvote og vilkår av overordnet myndighet. Rovviltnemnda har vedtatt slik kvote for gaupe, og det er denne kvota som nå er påklaget.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som potensielt kan oppstå. Det er Statsforvalteren som av eget tiltak eller etter søknad kan fatte vedtak om iverksettelse av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Dersom det oppstår situasjoner hvor det er aktuelt med skadefelling, skal man ved hvert enkelt tilfelle gjøre vurderinger etter rovviltforskriften § 9, og føringer i regional forvaltningsplan. Vi viser til sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 der vi redegjør for iverksettelse av betingede skadefellingstillatelser.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at det er rovviltnemnda i region 7 som har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 – Nordland i 2025/2026. Vi legger også til grunn at uttak av vedtatt kvote ikke er skadelig for bestanden sin overlevelse. Videre vurderer vi at vedtaket ikke er i strid med naturmangfoldloven eller internasjonale forpliktelser.

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder nye opplysninger som rovviltnemnda ikke var kjent med da vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse av gaupe i region 7 – Nordland 2025/2026 ble fattet. Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge og at den oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29, og rovviltforskrifta § 18.

Sak 19/2025 Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv 2025/2026

På møte 11. februar 2025 vedtok rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling av to (2) ulv i perioden 01.06.2025 – 15.02. 2026. Vedtaket ble publisert i Miljøvedtaksregisteret 14. februar 2025. Vedtaket ble påklaget av Aktivt rovdryvern (ARV) den 18. februar 2025, og av NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) den 28. februar 2025.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder sitt vedtak i sak 8/2025 av 11. februar 2025. Klagene fra Aktivt rovdryvern og NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Om klagefrist og klagerett

Rovviltnemnda sitt vedtak ble fattet 11. februar 2025. Protokoll fra møtet ble publisert på nemnda sin nettside 14. februar og vedtakene ble samtidig registrert i Miljøvedtaksregisteret. Klagene fra ARV og NOAH ble mottatt av oss henholdsvis 18. og 28. februar 2025. Vi legger til grunn at klagene er framsatt innenfor klagefristen og at ARV og NOAH har rettslig klageinteresse i saken.

Om klagene

Aktivt rovdryvern

Vi viser til klagen i sin helhet, og trekker fram følgende hovedpunkter:

- ARV mener at kvoten må sees i sammenheng med øvrige vedtak om avlivning av kritisk truet ulv i Nordland, og viser til at det er vedtatt en skadefellingskvote på inntil en ulv fram til 15. 02. 2025. Videre viser ARV til sin klage på Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling på inntil 12 ulver i region 5 – 8 våren 2025.
- ARV mener at sammenholdt med øvrige avlivningskvoter, både i regionen og landet for øvrig, er vedtaket egnet til å true bestandens overlevelse.
- ARV mener vedtaket er i strid med blant annet naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen, og begjærer vedtaket ugyldiggjort.

NOAH – for dyrs rettigheter

Vi viser til klagen i sin helhet og trekker fram følgende hovedpunkter:

- NOAH uttrykker bekymring over at unntak fra forbudet mot skyting av ulv anvendes så ofte at skyting har blitt hovedregelen utenfor ulvesonen.
- NOAH peker på viktigheten av vandrende ulv med tanke på genetisk variasjon, samt at ulv er kategorisert som kritisk truet på den norske rødlista og sterkt truet på den svenske. På bakgrunn av dette mener de at skadefelling av ulv ikke bør tillates siden det vil være skadelig for bestandens overlevelse på kort og lang sikt.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gjort en konkret vurdering av skaderisikoen ulv utgjør, samt omfang og alvorlighetsgrad av eventuell skade, og at hovedvilkårene for å tillate felling derfor ikke er oppfylt. De mener dette bryter med naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.
- NOAH mener at rovviltnemnda ikke har gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skadefelling er den eneste tilfredsstillende løsningen. De mener derfor at vilkåret om å finne andre løsninger ikke er oppfylt jf. naturmangfoldloven § 18 og Bernkonvensjonens artikkel 9.

- NOAH konkluderer med at vedtaket strider med nasjonal og internasjonal lov - § 4, § 5, § 8, § 9, § 10 og § 18 i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2,6 og 9 i Bernkonvensjonen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at det ikke tillates betinget skadefelling av to ulver.

Sekretariatets vurdering

Vurdering av bestandssituasjonen for ulv

Vi viser til redegjørelsene om bestandsmål og bestandsstatus for ulv i sak 8/2025 i saksframlegg 1/2025.

Det skal ikke etableres ulv i området med samisk reindrift, noe som vil si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Siste tilgjengelige tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for ulv er oppnådd i Norge. Sekretariatet legger derfor til grunn av rovviltnemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av ulv i perioden 01.06.2025 – 15.02.2026.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskrifta §§ 3 og 4, og gjennom den regionale forvaltningsplanen for region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser, jf. § 14 første ledd i naturmangfoldloven. I samme paragraf, andre ledd, står det at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtak om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift. Vi viser til vurderingene bak vedtaket hvor det har vært lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på både sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8. Sekretariatet legger til grunn at vedtak i sak 8/2025 i saksframlegg 1/2025 blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon, samt de vurderingene som ble gjort i forbindelse med kvote for betinget skadefelling. Førre-var-prinsippet kommer i hovedsak til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi vurderer at dette ikke er tilfelle i denne saken.

Iverksettelse av skadefelling

Betinget skadefelling er et vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe og tamrein, der det på forhånd er fastsatt en kvote og vilkår av overordnet myndighet. Rovviltnemnda har vedtatt slik kvote for ulv, og det er denne kvota som blant annet nå er påklaget.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Det er Statsforvalteren som av eget tiltak eller etter søknad kan fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Dersom det oppstår situasjoner hvor det er aktuelt med skadefelling skal man ved hvert enkelt tilfelle gjøre vurderinger etter rovviltforskriften § 9, og føringer i regional forvaltningsplan. Vi viser til sak 5/2025 i saksframlegg 1/2025 der vi redegjør for iverksettelse av betingede skadefellingstillatelser.

NOAH og ARV uttrykker bekymring for ulvebestandens overlevelse og påpeker viktigheten å ivareta eventuelle skadegjørere som har potensielt har viktige gener for ulvebestanden i Norge. Sekretariatet viser til vurderinger opp mot bestandssituasjonen for ulv i Nordland gjort i sak 8/2025 i saksframlegg 1/2025. Det skal ikke legges til rette for etablering av familiegrupper eller revirmarkerende ulv i Nordland, og det er ikke fastsatt bestandsmål for ulv i regionen. Vi viser også til St. meld. Nr. 15 (2003 – 2004) s 112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge om ulv: «Ulv: det skal ikke legges til rette for etablering av familiegruppe eller revirmarkerende ulv i regionene. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individer som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for ynglende populasjon i region 3 og i hele Sør-Skandinavia». Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnende mål om å sikre bærekraftig bestander av rovviltarter og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandens overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvebestanden. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ av en populasjon kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Videre viser vi til at vedtak om betinget skadefelling skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket bryter med internasjonale forpliktelser slik som klager anfører.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at det er rovviltnemnda i region 7 som har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 – Nordland i 2025/2026. Vi legger også til grunn at uttak av vedtatt kvote ikke er skadelig for bestanden sin overlevelse.

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder nye opplysninger som rovviltnemnda ikke var kjent med da vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse av ulv i region 7 – Nordland 2025/2026 ble fattet. Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge og at den oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29, og rovviltforskrifta § 18.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Signe Hjellevad Jørgensen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 2025.03.07 - ARV - klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7
- 2 2025.02.28 - NOAH - for dyrs rettigheter - Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7
- 3 2025.02.18 - ARV - klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7
- 4 2025.03.03 - NOAH - for dyrs rettigheter - Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7
- 5 2025.03.03 - NOAH - for dyrs rettigheter - Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7
- 6 2025.02.18 - ARV - Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7
- 7 2025.02.28 - NOAH - for dyrs rettigheter - Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7

post@rovdyrvern.no

Rovviltnemnda
v/ Kim André Haugan Schei

Statsforvalteren i Nordland
v/Charlotte Holmstad Arnesen
sfnoipost@statsforvalteren.no

Deres ref: 2025/242
Dato: 07.02.2025

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland 2025/2026

Vi viser til miljøvedtak datert 11. februar 2025, endret/publisert i Miljøvedtaksregisteret 14.02.2025 hvor Rovviltnemnda i region 7 - Nordland fatter vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse på 2 bjørner.

Aktivt Rovdyrvern (ARV) klager på vedtaket da 2 bjørner rett og slett er 2 for mange når bestandsmål ikke er oppnådd, og bestrider samtidig at myndigheten til å fatte vedtak om brunbjørn ligger hos nemnda.

Bestandsmålet for regionen er ikke oppfylt og forvaltningsplanen for brunbjørn er ikke tilfredsstillende.

Myndigheten for fastsettelse av kvote ligger derfor hos Miljødirektoratet.

For Aktivt Rovdyrvern,
Hege O'Wiidt

Styremedlem
owiidt@icloud.com

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2025/242

Dato: 28.02.2025

**Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 – Nordland
2025/2026**

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 7 Nordland i 2025/2026. Rovviltnemnda har den 11.02.2025 fattet vedtak om to betingede skadefellingstillatelser på bjørn i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026.

Innledende kommentarer

Innledningsvis vil NOAH uttrykke stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av bjørn som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Bjørn lå ved siste rødlistevurdering (2021) på grensen mellom kritisk og sterkt truet. Den tilgrensende bestanden i Sverige er også i nedgang, og den svenske bestanden er kategorisert som nær truet (NT). I tillegg er verken det nasjonale eller regionale bestandsmålet nådd. Dette medfører at det ikke under noen omstendigheter kan tillates skadefelling av bjørn.

I brev fra Klima- og miljødepartementet den 19.mai 2023 om vedtaksmyndighet til nemndene står det at: «Rovviltnemndene skal ved eventuelle vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn forvalte bestanden med formål å nå de regionale bestandsmålene.» NOAH mener at å tillate betinget skadefelling på bjørn ikke er forenelig med økt bestandsvekst og oppnåelse av bestandsmålet. Det er også kritikkverdig at rovviltnemnda har viket fra sekretariatets forslag og økt kvoten med ett dyr. NOAH anser vedtaket som ugyldig siden en faglig vurdering opp mot naturmangfoldloven ikke er lagt til grunn for den økte kvoten.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml.) § 18 kan vedtak om skadefelling kun treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. NOAH understreker at de norske bestandene av store rovdyr ikke er levedyktige. Bjørn er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista. Artsdatabanken påpeker at bjørnebestanden i Norge ligger på grensen mellom kritisk truet og sterkt truet. Den tilgrensende bestanden i Sverige er også i nedgang, og den svenske bestanden er kategorisert som nær truet (NT). I tillegg er det regionale og nasjonale bestandsmålet langt fra nådd. Det er meget uansvarlig å tillate skyting av utrydningstruede dyr i naturkrisen, kort tid etter at Norge inngikk en global naturavtale for å beskytte naturmangfoldet.

Ifølge siste oppdatering fra Rovdata ble det påvist 178 brunbjørner i Norge i 2023. Bestandsstatus for 2023 er beregnet til 9,6 kull, altså fortsatt godt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ynglinger. I Nordland viser DNA-analyser en negativ bestandsutvikling for bjørn i perioden 2014-2021. I 2023 ble det kun påvist ett individ i Nordland. Det er dermed klart at skyting av bjørn er negativt for bestanden og rødlistekategorien.

Derfor er det vanskelig å forstå hvorfor rovviltnemnda ikke har anvendt føre-var-prinsippet i denne saken. Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet. Det er heller ikke en plan for hvordan man skal få bestanden opp på bestandsmålet (som et minimum), eller som beskriver andre måter for hvordan målet i nml. § 5 vil bli nådd. Dette innebærer at økologiske mål blir satt til side til fordel for ikke-økologiske hensyn, og oppfyllelsen av forpliktelser i nml. § 5 blir utsatt til en ubestemt fremtid. NOAH vil understreke at forpliktelsen i § 5 nml. innebærer å ta tiltak for å forbedre bevaringsstatusen, slik at bjørn ikke lenger ville være sterkt truet i Norge. Norge har denne forpliktelsen overfor det internasjonale samfunnet, på grunnlag av Bernkonvensjonens artikkel 2.

På grunn av mangel på en forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av brunbjørnbestanden og de relaterte usikkerhetene med hensyn til hvordan levedyktigheten av bestanden skal sikres på lang sikt, er kravet til kunnskapsgrunnlaget henholdsvis større (jf. § 8 nml.) enn det ville vært hvis det var en slik plan vedtatt. Derfor har rovviltnemnda også en større byrde for å vise hvordan den langsiktige overlevelsen sikres ved andre tiltak. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har tatt tilstrekkelige tiltak for å sikre at fellingene ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Rovviltnemnda har heller ikke vist til en plan for hvordan bestandsmålet i regionen skal nås. Rovviltnemnda gir verken kunnskapsgrunnlaget eller forklaringer for konklusjonene sine om bestandens evne til overlevelse på kort eller lang sikt. Disse konklusjonene synes snarere å være ønsketenkning og

spekulasjon om utviklingen av bjørnebestanden. Dette oppfyller ikke kravet i § 8 i nml. om kunnskapsgrunnlaget til offentlige beslutninger. Siden det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, bør føre-var-prinsippet komme til anvendelse i denne saken.

NOAH mener at rovviltnemnda i dette tilfellet ikke har sikret at fellingene ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at den fastsatte kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag til å åpne for skadefelling av bjørn, jf. naturmangfoldloven § 18 bokstav b.

Klima- og miljødepartementet har i sine klageavgjørelser påpekt at artikkel 9 nr. 1 i Bernkonvensjonen åpner for felling av vilt for å avverge «*alvorlig skade*» på blant annet husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstilt. Departementet skriver: «*Ordet «alvorlig» innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade*».

NOAH mener at skadeomfanget ikke er av en slik størrelse eller alvorlighet som gir grunnlag til å tillate skadefelling av sterkt truet bjørn, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. NOAH henviser til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «*(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)*»

På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «*loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje*» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å tolerere at bjørn går inn og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Det betyr også at et visst «skadepotensiale» må tolereres, og at skade på beitedyr må forhindres på andre måter enn letale grep.

Vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten av den

eventuelle skaden. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldlovens § 18 er det adgang til skadefelling kun dersom vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt. Det finnes mange alternativer til nedskyting av bjørn, men disse er ikke vurdert av rovviltnemnda. NOAH mener at vedtaket unnlater å oppfylle kravet om reell vurdering av andre løsninger uttalt i p. 7 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention»: *«The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable»*. NOAH anser at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, og at vedtaket dermed er ugyldig, jf. nml. § 18.

Forskningen viser at det finnes en rekke ikke-dødelige tiltak som kan brukes, og som er mer effektive for langsiktig beskyttelse av beitedyr, enn skyting av bjørn som uansett vil vandre tilbake til de aktuelle områdene i region 7. Bedøving og flytting av enkeltindivider av bjørn til andre områder er et virkemiddel som ofte ikke blir vurdert eller brukt i «skadesituasjoner». Det må også vurderes å flytte sau og tamrein til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr. Om våren kan utslipp av beitedyr til utmark utsettes. Det er også mulig å gjennomføre tiltak slik at beitedyr ikke slippes ut i rovdyrrområder overhodet. Forvaltningen har gode intensiver i form av tydelig økonomisk kompensasjon for innkjøp av fôr til fôring på gårder. Det finnes også tilskudd til sauehold som velger å holde dyrene hjemme i beitesesongen. Rovviltnemnda har heller ikke vurdert andre tiltak, som for eksempel rovviltavvisende gjerder, skremming (apparater som utløser lyd og lys), sanke dyr ned fra utmarksbeite, holde dyr tilbake fra utmarksbeite og sanke dyr inn i nattkve. Det vil være effektivt å bringe husdyr inn i bjørnesikre innhegninger eller låver om kvelden da flertallet av bjørneangrep skjer om natten. Data indikerer at husdyrpredasjon ikke er en lært atferd hos bjørnen, men et instinkt om å utnytte enkle fôringsmuligheter. Tiltak for å endre driftsform vil dermed være mer effektive for å forhindre angrep i fremtiden enn felling av bjørn som uansett vil forekomme i regionen.

Det er klart at skyting ikke vil være effektivt for å gjøre noe med den «vedvarende skadesituasjonen», så lenge det finnes bjørn i Norge og Sverige. Det vil alltid forekomme bjørn i regionen og vedvarende skyting vil ikke endre situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge man

fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr i naturen. Å skyte hvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. NOAH mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnenes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen.

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. Rovviltnemnda har ikke engang vurdert vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger i denne saken. Derfor kan ikke NOAH se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022. Vi ber derfor om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates betinget skadefelling av to sterkt truede bjørner i region 7 i 2025-2026.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Henriette Diesen (biolog)

Epost: post@rovdyrvern.no
ida.skjerden@hotmail.com

Dato: 18.02.2025

Statsforvalteren i Nordland – Rovviltnemnda region 7

Klage fra Aktivt Rovdyrvern på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 - Nordland 2025/2026

Saksnummer 2025/242

ARV klager på betinget skadefellingskvote på 4 jerver i region 7, for perioden 010625-160226. SNO fikk i oppdrag å drepe 2 av Miljødirektoratet. Én er drept av SNO og en til gjenstår i denne beslutningen om uttak.

11 jerver er drept i region 7 det siste året, ifølge Rovbase. Jerv er sterkt truet, en ansvarsart for Norge og ble fredet i 1973. ARV vurderer at vedtaket er i strid med Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.

78 jerver er drept av lisensjegere totalt i denne jaktperioden i hele landet. 9 jerver er i tillegg drept av SNO (Miljødirektoratet).

Jerv i Nordland utgjør en del av den østlige bestanden. Jervebestanden vår har hatt en nedgang i forhold til 2023. Hiuttak er særlig uetisk og vekker fordømmelse og negativ oppmerksomhet for Norge. Nedgangen i jervebestanden skyldes utelukkende hardt jakttrykk.

Jervens betydning som renovatør i økosystemet og bidragsytende til andre arters overlevelse gjennom økosystemfunksjoner underkommuniseres og vektlegges ikke i totalvurderingene i vedtakene, kun hensynet til beitenæringene. Dette er ikke i tråd med Rovviltnemndenes mandat om todelt målsetting.

ARV ber om at vedtaket ugyldiggjøres.

Ida Skjerden
Aktivt Rovdyrvern (ARV)

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2025/242

Dato: 03.03.2025

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 – Nordland 2025/2026

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i region 7 Nordland i 2025/2026. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote på fire betingede skadefellingstillatelser på jerv i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026.

Innledning

NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven. Jerv er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista. I 2024 ble det registrert kun 61 jervekull i Norge, en nedgang på 3 kull sammenliknet med året før (rovdata.no). Dette er et katastrofalt lite antall for å sikre bestandens overlevelse, og bør medføre at det ikke under noen omstendigheter tillates skadefelling av jerv. Selv om det nasjonale bestandsmålet er oppfylt, påpeker NOAH at dette er satt altfor lavt, spesielt med tanke på Norges forpliktelse til å ta vare på arten, samt det faktum at bestandsmålet verken er basert på forskning eller i utgangspunktet var ment å være maksimumsmål.

NOAH understreker at jerv er en norsk ansvarsart, ettersom en stor del av den europeiske jervebestanden lever i Norge (mellom 25-50 %). Det er skammelig at det er slik norske myndigheter behandler truede dyr, og ikke minst en norsk ansvarsart. Verden står midt i en naturkrise, og Norge undertegnet nylig en naturavtale som er tydelig på at alle land må stanse aktiviteter som fører til risiko for at ville dyr blir utryddet. I Norge er den rådende politikken overfor rovdyr nettopp en slik faktor.

Forskning viser dessuten at skyting av rovdyr ikke er det mest effektive for å forebygge skader på beitedyr. Dette kommer av at det alltid vil vandre nye individer av samme art til de samme områdene. Man gjør ikke områdene mindre attraktivt for nye dyr ved å felle enkeltindivider av rovdyr, og resultatet blir rutinemessig skyting av truede rovdyr som egentlig skal være fredet. Hovedkonklusjonen fra studier om hvordan redusere konflikt mellom beitedyr og rovdyr er derimot at man legger vekt på ikke-letale forebyggende tiltak. NOAH minner også om at Norge er forpliktet etter Bernkonvensjonen til å finne andre løsninger enn skyting.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml.) § 18 kan vedtak om felling kun treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. NOAH kan ikke se hvordan rovviltnemnda kan forsvare felling av en art som er sterkt truet i Norge. I pressede og små bestander slik som jervebestanden, vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for artene som helhet. Det er også store genetiske utfordringer med jervebestanden, hvilket medfører at det ikke bør tillates kontinuerlige skadefellinger og lisensjakt på jerv.

Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å få bestanden ut av status som sterkt truet, og det er heller ikke en plan som beskriver andre måter for hvordan målet i nml. § 5 vil bli nådd. Dette innebærer at økologiske mål blir satt til side til fordel for ikke-økologiske hensyn, og oppfyllelsen av forpliktelser i nml. § 5 blir utsatt til en ubestemt fremtid. NOAH vil understreke at forpliktelsen i § 5 nml. innebærer å ta tiltak for å forbedre bevaringsstatusen, slik at jerv ikke lenger ville være utrydningstruet. Norge har denne forpliktelsen overfor det internasjonale samfunnet, på grunnlag av Bernkonvensjonens artikkel 2.

Føre-var-prinsippet:

Det finnes ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av jervebestanden i Norge, eller noen plan for hvordan bestanden skal fås ut av statusen som sterkt truet på rødlista. I lys av de relaterte usikkerhetene med hensyn til hvordan levedyktigheten av bestanden skal sikres på lang sikt er kravet til kunnskapsgrunnlaget henholdsvis større (jf. § 8 nml.) enn det ville være hvis det var en slik plan vedtatt. Derfor har rovviltnemnda også en større plikt til å vise hvordan den langsiktige overlevelsen sikres ved andre tiltak. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har synliggjort noen tiltak som skal sikre at fellingen ikke medfører fare for overlevelse og

levedyktighet av jervebestanden i Norge. Bestandsmålet for jerv er altfor lavt til at jervene kan fylle sin naturlige plass og økologiske rolle i naturen.

Det foreligger heller ingen vurdering av konsekvenser av kontinuerlige skadefellingstillatelser og høye lisensfellingsskvoter på jerv i denne saken. Uten bevis konkluderer rovviltnemnda med at fellingen ikke vil true bestandens overlevelse. Dette oppfyller ikke kravet i § 8 i nml. om kunnskapsgrunnlaget til offentlige beslutninger. Siden det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, bør føre-var-prinsippet komme til anvendelse i denne saken.

NOAH mener at rovviltnemnda i dette tilfellet ikke har sikret at skadefellingen ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av jervebestanden i Norge.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at den vedtatte kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne opp for skadefelling av utrydningstruede rovdyr, jf. nml. § 18 bokstav b. NOAH understreker at det ikke foreligger et skadeomfang som tilsier at det bør iverksettes betinget skadefelling på fire jerver i region 7. Omfanget av tap av sau til jerv har gått kraftig ned over tid. I 2024 var det kun 6 påviste tap av sau til jerv.

NOAH henviser til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «(...) *The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)*».

På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «*loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje*» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at tap forårsaket av jerv i region 7 er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldlovens § 18 er det adgang til felling av rovdyr kun dersom vilkåret om at

formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt. Det finnes mange alternativer til nedskyting av jerv, men disse er ikke tilstrekkelig vurdert eller forsøkt før det ble fattet vedtak om betinget skadefelling. Dette betyr at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, jf. nml. § 18.

Verken sekretariatet eller rovviltnemnda har drøftet vilkåret om at det ikke må finnes andre tilfredsstillende løsninger for å kunne skyte fredet rovvilt. Det er opp til nemnda å foreslå og beskrive slike løsninger, og nemnda har ikke gjort dette. Vedtaket oppfyller dermed ikke kravet om prioritering av andre løsninger uttalt på side 7 i vedlegg til Revised resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention: *«The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable.»*

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor skyting er den eneste tilfredsstillende løsningen i denne saken, og heller ikke forklart hvorfor andre løsninger ikke er tilfredsstillende. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for anvendelse av unntaket er oppfylt, jf. nml § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9. Bedøving og flytting av enkeltindivider av jerv til andre områder er et virkemiddel som ofte ikke blir vurdert eller brukt i såkalte «skadesituasjoner». Det må også vurderes å flytte sau og tamrein til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr. Om våren kan utslipp av beitedyr til utmark utsettes. Det er også mulig å gjennomføre tiltak slik at beitedyr ikke slippes ut i rovdryrområder overhodet. Forvaltningen har gode intensiver i form av økonomisk kompensasjon for innkjøp av fôr til fôring på gårder. Det finnes også tilskudd til sauehold som velger å holde dyrene hjemme i beitesesongen. I tillegg finnes rovviltsikre gjerder, droner, vokterhund og flaggliner, som alle er forebyggende tiltak som har vist seg å være effektivt i andre land.

Skyting av rovdyr har kun kortsiktig effekt og er ikke effektivt med hensikt å forhindre ytterligere angrep. Dette er på grunn av at det vandrer inn andre individer av den samme arten i området. NOAH mener det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn skadefelling for å hindre skade på beitedyr – dette er vist i forskningen.

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og har ikke tilstrekkelig drøftet eventuelle andre løsninger i denne saken. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende

løsninger ikke er oppfylt i dette tilfellet, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.

NOAH ber om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates betinget skadefelling av fire jerver i region 7 Nordland i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026. Vi ber om at vedtaket erklæres ugyldig på grunn av at vilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Henriette Løkken Diesen (biolog)

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2025/242

Dato: 03.03.2025

**Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 – Nordland
2025/2026**

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 7 Nordland i 2025/2026. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote på fem betingede skadefellingstillatelser på gaupe i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026.

Innledende kommentarer

Gaupe er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste på grunn av få reproduserende individer i Norge. Den norske bestanden er sammenhengende med bestander i Sverige. I Sverige har antall familiegrupper hatt en nedadgående trend de siste årene, og gaupe er listet som sårbar i Sverige. Til tross for at gaupe er sterkt truet tillater norske myndigheter hvert år svært høye jaktkvoter og kontinuerlige skadefellingstillatelser på gaupe. Skal vi sikre gaupas plass i norsk natur i fremtiden, må bestandsmålet økes og jakten stanses.

Alle individer av en art har en egenverdi og en rett til å leve. Skadefellinger påfører dyr store lidelser, og er ineffektivt med tanke på å hindre «skade». Ved å avlive enkeltdyr gjør man ikke området mindre attraktivt for nye dyr, og resultatet blir rutinemessige skyting av rovdyr som egentlig skal være fredet. Vi trenger økt toleranse for ville dyr, spesielt rovdyr, og vil man beskytte beitedyr finnes det en rekke tiltak som har bevist større effekt enn å ta livet av rovdyr. Man må heller ikke glemme at vi står midt i en naturkrise som naturligvis også rammer norske dyr, og FN påpeker at jakt og fangst er den nest største årsaken til nedgang for arter. Norge var nylig med på å vedta en ny global naturavtale som er gjeldende for landene som har undertegnet

FNs konvensjon om biologisk mangfold. I avtalen er det et klart mål om å: «*Sikre hastetiltak for å stanse menneskelig induisert utryddelse av kjente truede arter og for bevaring av arter, spesielt truede arter, for å vesentlig redusere risikoen for utryddelse, (...) og effektivt forvalte interaksjoner mellom mennesker og ville dyr for å minimere konflikter mellom mennesker og ville dyr for sameksistens*».¹ Avtalens ordlyd er helt tydelig på at truede bestander skal beskyttes og menneskeskapt desimering skal umiddelbart stoppes. NOAH understreker at skyting av sterkt truede arter strider med den nye naturavtalen.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml.) § 18 kan vedtak om skadefelling kun treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. NOAH kan ikke se hvordan rovviltnemnda kan forsvare felling av individer av en art som er sterkt truet i Norge, og sårbar i andre deler av Skandinavia. Disse skadefellingene kan potensielt bidra til å redusere bestandens overlevelse. I en presset og liten bestand som gaupebestanden i Norge, vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for arten som helhet. Som sterkt truet art på den norske rødlista, skal gaupa både etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven ivaretas, og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Artsdatabanken har påpekt at arter som befinner seg i sterkt truet tilstand har svært høy risiko for å utryddes fra norsk natur. Det er bekymringsverdig at gaupe ble kategorisert som sårbar på rødlista i 2010, og som sterkt truet på rødlista i 2015 – en kategori nærmere utryddelse. Siden dette har bestanden blitt jaktet ytterligere. I tillegg fortsetter nedgangen i den svenske bestanden, og gaupe er kategorisert som sårbar (VU) i Sverige på grunn av synkende antall og få reproduktive individer.² I 2022 lå den norske bestanden under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger. I 2024 var gaupebestanden beregnet til å bestå av kun mellom 383 og 540 gauper (rovdata.no). Dette var status før kvotejakta og før nye unger ble født i 2024. I tillegg lå region 3 og 5 under de regionale bestandsmålene (rovdata.no). Dette betyr at det ikke under noen omstendigheter bør gjennomføres skadefellinger på gaupe i Norge.

¹ Kunming-Montreal Global biodiversity framework. Montreal, Canada, 7-19 December 2022. TARGET 4: “Ensure urgent management actions to halt human induced extinction of known threatened species and for the recovery and conservation of species, in particular threatened species, to significantly reduce extinction risk, as well as to maintain and restore the genetic diversity within and between populations of native, wild and domesticated species to maintain their adaptive potential, including through in situ and ex situ conservation and sustainable management practices, and effectively manage human-wildlife interactions to minimize human-wildlife conflict for coexistence.”

² Eldegard K, Syvertsen PO, Bjørge A, Kovacs K, Støen O-G og van der Kooij J (24.11.2021). Pattedyr: Vurdering av gaupe *Lynx lynx* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/26449>.

Føre-var-prinsippet:

Det finnes ikke noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av gaupebestanden i Norge. I lys av de relaterte usikkerhetene med hensyn til hvordan levedyktigheten av bestanden skal sikres på lang sikt er kravet til kunnskapsgrunnlaget henholdsvis større (jf. § 8 nml.) enn det ville være hvis det var en slik plan vedtatt. Derfor har rovviltnemnda også en større plikt til å vise hvordan den langsiktige overlevelsen sikres ved andre tiltak. NOAH mener at rovviltnemnda ikke har synliggjort noen tiltak som skal sikre at fellingen ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av gaupebestanden i Norge.

Det foreligger heller ingen vurdering av konsekvenser av kontinuerlige skadefellingstillatelser og høye jaktkvoter på gaupe i saksframlegget. Uten bevis konkluderer rovviltnemnda med at fellingen ikke vil true bestandens overlevelse. Det er klart at kontinuerlig skadefelling og jakt på en sterkt truet art vil kunne påvirke bestanden og rødlistekategorien. Dette burde medføre at norske myndigheter er føre-var når det gjelder å innvilge kvoter om skadefelling og jakt.

De store rovdyrene er en naturlig del av økosystemet, og fjerning av disse påvirker naturmangfoldet og økosystemet negativt. Det er på høy tid at forvaltningen bygger på biologisk og økologisk kunnskap, noe den dessverre ikke gjør i dag når vi har svært små bestander som kun får leve på svært små områder. I fellingsvedtak vurderes aldri hvordan skyting av store rovdyr vil påvirke økosystemet som helhet eller hva som skjer når økosystemene mangler eller har få av disse viktige nøkkelartene. Etter NOAHs syn er dette i strid med Stortingsforliket fra 2004 som sier tydelig at «rovdyrene må forvaltes på en bærekraftig og økologisk måte». Dette oppfyller heller ikke kravet i § 8 i nml. om kunnskapsgrunnlaget til offentlige beslutninger.

Siden det foreligger en risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, bør føre-var-prinsippet komme til anvendelse i denne saken.

NOAH mener at rovviltnemnda i dette tilfellet ikke har sikret at skadefellingen ikke medfører fare for langsiktig overlevelse og levedyktighet av gaupebestanden i Norge.

2. Vilåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at den vedtatte kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for betinget skadefelling av gaupe, jf. nml. § 18 bokstav b. Klima- og miljødepartementet har i sine klageavgjørelser påpekt at artikkel 9 nr. 1 i Bernkonvensjonen åpner for felling av vilt for å avverge «alvorlig skade» på blant annet husdyr

og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstilt. Departementet skriver: «*Ordet «alvorlig» innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade*». NOAH henviser videre til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «*(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)*».

På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «*loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje*» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

NOAH mener at omfanget av tap av tamme husdyr til gaupe i regionen ikke kan klassifiseres som «alvorlig». Selv om tap av husdyr er beklagelig, må det i vurderingen tas hensyn til at skadefelling er et alvorlig inngrep i vernet av en sterkt truet art. NOAH mener at tapssituasjonen i regionen ikke er av en slik størrelse eller alvorlighet som gir grunnlag til å tillate skadefelling av sterkt truet gaupe, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b.

NOAH mener at rovviltnemnda har unnlatt å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for den eventuelle fremtidige skaden. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldlovens § 18 er det adgang til skadefelling kun dersom vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, er oppfylt. Det finnes mange alternativer til nedskyting av gaupe, men disse er ikke tilstrekkelig vurdert eller forsøkt av rovviltnemnda. Vedtaket unnlater dermed å oppfylle kravet om vurdering av andre løsninger uttalt i p. 7 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention»: «*The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable*.» Dette innebærer en grundig vurdering av alternative løsninger og en objektiv, verifiserbar begrunnelse for hvorfor skyting er valgt. Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for

hvorfor skyting av gaupe er den eneste tilfredsstillende løsningen i denne saken. NOAH mener derfor at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i dette tilfellet, jf. nml. § 18.

NOAH understreker at skyting av gaupe er et irreversibelt tiltak som må være absolutt siste utvei. Verken sekretariatet eller rovviltnemnda har lagt frem tilstrekkelig dokumentasjon som viser at alle mulige ikke-letale skadeforebyggende tiltak er prøvd ut før det er valgt å fatte vedtak om kvoter for betinget skadefelling. NOAH minner om at en av hovedkonklusjonene fra studier om hvordan redusere rovdyr- og husdyrkonflikter er at det bør legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{3 4 5 6 7 8} NOAH mener derfor at vedtaket ikke er basert på kunnskapsgrunnlaget som kreves av § 8 i nml.

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og det er ikke dokumentert tilstrekkelig forsøk på andre alternative tiltak til felling. Derfor er vilkåret om at andre tilfredsstillende løsninger skal være forsøkt før man setter i gang felling, ikke oppfylt i dette tilfellet, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9. NOAH mener også at vedtaket ikke er basert på kunnskapsgrunnlaget som kreves av nml. § 8.

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter ber om at vår klage tas til følge og at vedtaket erklæres å være i strid med naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav b, nml. § 18 andre ledd, og Bernkonvensjonens artikkel 9 fordi vilkårene for felling ikke er oppfylt i denne saken. NOAH ber derfor om at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates betinget skadefelling av fem sterkt truede gauper i region 7 i 2025-2026.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Henriette L. Diesen (biolog)

³ Rigg, R., Find'o, S., Wechselberger, M., Gorman, M. L., Sillero-Zubiri, C., & Macdonald, D. W. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272-280.

⁴ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166-171.

⁵ <https://www.science.org/content/article/no-proof-shooting-predators-saves-livestock>.

⁶ Treves, Adrian., Krofel, Miha., & McManus, Jeannine. Predator control should not be a shot in the dark. *Front Ecol Environ* 2016; 14(7): 380– 388, doi:10.1002/fee.1312.

⁷ Bruns, Antonia & Waltert, Matthias & Khorozyan, Igor. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*. 21. e00868. 10.1016/j.gecco.2019.e00868.

⁸ Miller, J.R.B., Stoner, K.J., Cejtin, M.R., Meyer, T.K., Middleton, A.D. and Schmitz, O.J. (2016), Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildl. Soc. Bull.*, 40: 806-815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>.

Epost: post@rovdyrvern.no
ida.skjerden@hotmail.com

Dato: 18.02.2025

Rovviltnemnda region 7 – Statsforvalteren i Nordland

Klage fra Aktivt Rovdyrvern på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 - Nordland 2025/2026

Saksnummer 2025/242. Vedtak datert 11.02.2025

ARV klager på en betinget skadefellingskvote på inntil 2 ulver i Nordland i perioden 01.06.2025-15.02.2026.

Kvoten må ses i sammenheng med øvrige vedtak om avlivning av kritisk truet ulv i fylket. Allerede er det vedtatt skadefellingskvote på inntil 1 ulv fram til 15.02.2025. Se for øvrig ARVs klage til Miljødirektoratet på betinget skadefellingskvote på inntil 12 ulver i region 5-8 1602-130525.

Sammenholdt med øvrige avlivningskvoter, både i regionen og i landet for øvrig, er vedtaket egnet til å true bestandens overlevelse. Ulv er kritisk truet og skal bevares og styrkes til levedyktige bestander. Vedtaket er i strid med bl a Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.

ARV begjærer vedtaket ugyldiggjort.

Ida Skjerden
For Aktivt Rovdyrvern (ARV)

Til:

Rovviltnemnda i region 7
v/ Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 2025/242

Dato: 28.02.2025

Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 – Nordland 2025/2026

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 7 Nordland i 2025/2026. Rovviltnemnda i region 7 har vedtatt en kvote for betinget skadefelling av to ulver i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026.

Innledende kommentarer

NOAH er svært bekymret over norsk rovdyrpolitikk hvor unntak fra forbudet mot skyting av ulv anvendes så ofte slik at forbudet er blitt selve unntaket og skyting av ulv er hovedregelen utenfor ulvesonen. En slik praksis er ikke i samsvar med Bernkonvensjonen.

NOAH mener at vedtaket strider mot nasjonal og internasjonal lov – §§ 4,5,8,9, 10 og 18 i naturmangfoldloven (nml.), Grunnlovens § 112, og artikler 2,6 og 9 i Bernkonvensjonen.

Vedtaket bør omgjøres slik at det ikke tillates betinget skadefelling på ulv i Norge. I stedet for å tillate skadefelling, bør man heller fokusere på å legge til rette for en mer effektiv erstatningsordning og mer effektiv bruk av ikke-letale forebyggende tiltak.

NOAHs vurdering**1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt**

NOAH uttrykker stor bekymring over at rovviltnemnda tillater betinget skadefelling av ulv som er kategorisert som kritisk truet på den norske rødlista. Ifølge Rovdata ble det registrert kun 42-44 ulver som holdt til innenfor Norges grenser i 2023-2024. I tillegg ble det registrert 32 ulver i grenserevir. Dette er et katastrofalt lavt antall for å sikre bestandens overlevelse. NOAH minner om at den skandinaviske ulvebestanden lider av ekstrem innavl. Dette fører til at foreldrepar får færre unger og at valpene overlever i mindre grad.¹ Fortsetter det å være slik i mange nok generasjoner, vil det føre til store problemer med artens langsiktige overlevelse. Det betyr at det ikke under noen omstendigheter bør gjennomføres skyting av ulv. Ved å skyte alle ulver som vandrer utenfor ulvesonen, gis det ikke rom for vandring, noe ulvebestanden er helt avhengig av for å overleve. Generelt mener NOAH at ulver må tillates å vandre nettopp fordi det er den eneste måten å tilføre nye gener og sørge for at det er en mulighet for enslige foreldre å danne nye par slik at revirene kan holde seg stabile. På den måten unngår man med stor sannsynlighet unødige skader på beitedyr.

Bestandsmålet for ulv er satt slik at ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes, jf. § 3 første ledd i rovviltforskriften. Det var opprinnelig ikke ment at prinsippet om geografisk differensiert forvaltning skulle anvendes slik at det ikke kan forekomme ynglinger i det hele tatt utenfor ulvesonen. Praksisen som allerede har medført nulltoleranse for ulv utenfor ulvesonen kan ikke forsvares å være i samsvar med Bernkonvensjonen. Det skal ikke felles ulv før vi har en levedyktig bestand av ulv i Norge og så lenge ulven er oppført i vedlegg II av Bernkonvensjonen. Det er også svært alvorlig at det i liten grad tas hensyn til genetisk verdifulle dyr. Felling av ulv utenfor ulvesonen setter ulvebestands overlevelse i fare, siden det er høy sannsynlighet for at genetisk viktige dyr skytes.

NOAH finner det kritikkverdig at det ikke er nevnt i vedtaket at ulven er kategorisert som sterkt truet på den svenske rødlista (2020). Det betyr at bestandens status i Sverige har forverret seg sammenlignet med rødliste-vurderingen fra 2015 da ulven var kategorisert som sårbar. Dette kunnskapsgrunnlaget burde ha vært tatt med i vurdering av vilkåret om bestandens overlevelse i Skandinavia. Rødlistevurdering gir et mer helhetlig bilde om bestandens status enn de matematiske beregningene om populasjonsstørrelsen med ulike beskatningsnivå. Det er ikke vurdert viktigheten av å tilrettelegge vandring av ulv og av å beskytte og opprettholde sosial struktur i ulvebestanden, for bestandens overlevelse på lang sikt.

Dette taler for at det ikke bør tillates skadefelling av ulv i Norge. Den omtalte kunnskapen tyder på at det er grunnlag til å være føre-var i vurdering av hvorvidt vilkåret om bestandens

¹ Marty Kardos m.fl. Genomic consequences of intensive inbreeding in an isolated wolf population. Nature Ecology & Evolution. 20. november 2017.

overlevelse er oppfylt. NOAH mener at kunnskapsgrunnlaget i rovviltnemndas vurdering er mangelfullt og ikke oppfyller krav til kunnskapsgrunnlag i nml. § 8. NOAH kan heller ikke forstå hvorfor rovviltnemnda ikke har anvendt føre-var-prinsippet i denne saken. Det finnes ingen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av ulvebestanden i Norge. Ut ifra føre-var-prinsippet bør man derfor avstå fra skyting av ulv i Norge. All annen praksis er etter NOAHs syn svært uansvarlig.

NOAH mener at det ikke bør tillates skadefelling av ulv i region 7 i 2025/2026, siden det i seg selv vil være skadelig for bestandens overlevelse på kort og lang sikt.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for skadefelling av ulv, jf. nml. § 18 bokstav b. Det er svært lite sagt om skadeomfanget og skadepotensialet i vedtaket selv. Sekretariatet nevner et tilfelle av tap av sau til ulv i 2004 i saksfremlegget, og en rein påvist tatt av ulv i Bindal i 2020, men påpeker at utenom dette tilfellet er det ikke med sikkerhet blitt dokumentert sau eller rein tatt av ulv i Nordland siden 2004. Sekretariatet har ikke gått nærmere inn på vurderingen av skadepotensialet eller i det hele tatt vist at det foreligger et skadeomfang som oppfyller kravet om alvorlighet i Bernkonvensjonen. Klima- og miljødepartementet har i sine klageavgjørelser påpekt at artikkel 9 nr. 1 i Bernkonvensjonen åpner for felling av vilt for å avverge «alvorlig skade» på blant annet husdyr og tamrein, så fremt visse vilkår er tilfredsstilt. Departementet skriver: «*Ordet «alvorlig» innebærer krav til et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad. Også konvensjonens verneformål trekker i retning av at det må være tale om fare for kvalifisert skade.*»

NOAH henviser til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention, vedtatt av den Stående Komiteen den 2. desember 2011 hvor det lyder i henhold til anvendelse og fortolkning av artikkel 9 første ledd bokstav b (som tilsvarer nml. § 18 første ledd bokstav b): «*(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...)*».

På lignende måte har Lovavdelingen uttalt at «*loven oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang, før uttak kan skje*» (Lovavdelingens uttalelse den 15.12.2016, s 5). NOAH mener at dette minstekravet ikke er oppfylt i vedtaket.

Vedtaket unnlater å gjennomføre en konkret vurdering av skaderisikoen og å vise – utover generelle uttalelser – hva som er omfanget, alvorlighetsgraden eller sannsynligheten for den eventuelle skaden. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er vist å være oppfylt, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b og Bernkonvensjonens artikkel 9 første

ledd bokstav b. I tillegg har de nevnte manglene virket bestemmende på vedtakets innhold som utgjør vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml. § 18 kan uttak av vilt bare gjøres hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning kan ikke tolkes på en måte som utgjør kravene fastsatt i nml. § 18 faktisk ugyldige i de prioriterte beiteområdene.

NOAH mener at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken. Som vist ovenfor, bør lav terskel for felling ikke føre til nulltoleranse for rovdyr utenfor sonen som er avsatt til rovdyr. Dette betyr at en annen tilfredsstillende løsning ikke bør forventes å forebygge skade med 100 %. Rovviltnemnda har likevel ikke vurdert andre eventuelle alternativer til felling og deres potensial for å forebygge skade effektivt i denne saken.

Rovviltnemnda har ikke behandlet bruk av rovviltavvisende gjerder, flaggliner, vokterhund, fangst og flytting av dyr eller tiltak som generelt skiller rovdyr og beitedyr i tid og rom (for eksempel tidlig nedsanking eller flytte husdyr til områder der det er mindre sannsynlighet for konflikt mellom beitedyr og rovdyr). Vedtaket unnlater dermed å oppfylle kravet om vurdering av andre løsninger uttalt i p. 7 i vedlegg til «Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention»: *«The competent national authority should choose, among possible alternatives, the most appropriate one that will have the least adverse effects on the species while solving the problem. The reasoning of the choice should be objective and verifiable.»*

NOAH minner om at en av hovedkonklusjonene fra studier om hvordan redusere rovdyr- og husdyrkonflikter er at det bør legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{2 3 4} NOAH mener derfor at vedtaket ikke er basert på kunnskapsgrunnlaget som kreves av § 8 i nml.

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i denne saken, eller forklart hvorfor andre løsninger ikke er tilfredsstillende. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har vært vurdert eller forsøkt i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se

² Rigg, R., Find'o, S., Wechselberger, M., Gorman, M. L., Sillero-Zubiri, C., & Macdonald, D. W. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272-280.

³ Treves, Adrian., Krofel, Miha., & McManus, Jeannine. Predator control should not be a shot in the dark. *Front Ecol Environ* 2016; 14(7): 380–388, doi:[10.1002/fee.1312](https://doi.org/10.1002/fee.1312).

⁴ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166-171.

at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9 første ledd.

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter mener at vedtaket strider mot nasjonal og internasjonal lov – §§ 4,5,8,9, 10 og 18 i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112, og artikler 2,6 og 9 i Bernkonvensjonen. Vi ber om at vår klage tas til følge slik at det ikke tillates betinget skadefelling av to ulver i perioden 01.06.2025 til og med 15.02.2026.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter
v/ Henriette L. Diesen (biolog)